ARCHIEFJES

VII

1914-1918

Duitse kranten in bezet België

Juni 1917

Wytschaete-Bogen en Messines Ridge

Marc VANDAELE

ARCHIEFJES

Duitse kranten in bezet België

juni 1917

De Derde Slag om IEPER

Voorspel

Wytschate en Mesen

1914-1918 Duitse KRANTEN in bezet België - 1917 - 2

Via mondelinge overlevering was ik te weten gekomen dat **1917** een speciaal jaar was in die Eerste Wereldoorlog. Mijn vader, die in de bezette zone woonde (Brugge - St-Andries) en als tiener kennis maakte met Duitse soldaten die in het ouderlijk huis ingekwartierd waren, had al vlug door dat **1917** voor het Duitse leger geen glorierijk jaar was na de strenge winter van **1916-1917**. De bevoorrading van dat Duitse 'heir' was niet vanzelfsprekend (cfr. ***Deutschland Fletschere***). Later zou de intrede van de **V.S.** aan de zijde van **de Entente** beslissend worden in de uitkomst van dat wereldconflict.

Van mijn moeder – die in het onbezette België *(la libre Belgique !)* woonde, had ik vernomen dat in **1917** een koortsachtige activiteit heerste bij de geallieerden. De Engelsen die bij hen ingekwartierd waren, spraken over aanstaande acties maar niemand kon precies zeggen waarover het ging.

7 juni 1917 zou meer duidelijkheid brengen in al die geheimzinnigheid. De Britten zouden vooral die ***'Wytschaetebogen'*** op het oog hebben, een hoogte die zijzelf ***"Messines Ridge"*** noemden en die aan de Duitsers een strategisch voordeel verleende ten zuiden van de ***'Ypres salient'***. 100 jaar na de feiten, is het nog bijzonder interessant de beginfase van die ***Derde Slag om Ieper*** via de pers van de tegenstrever te volgen. Zoals we weten werden meeste grote, geallieerde offensieven voorafgegaan door intensieve artilleriebeschietingen (*cfr. Somme-offensief 1916*) en het feit dat ook in **Wijtschate** intensief artillerievuur werd aangewend, liet de Duitsers al vermoeden dat iets *'decisiefs'* in de maak was. We

Erscheint täglich!
Rheinisch-Westfälische Zeitung
Preis: 10 Pfennig
Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz.
Lückenlose Wiedergabe unserer 2 Tages-Ausgaben.
Ein Nachlassen der Kämpfe im Westen.
Skagerrak.
Deutscher Tagesbericht.
Die Vlamen lassen sich von Le Havre nicht ködern.

vinden dat vermoeden terug in de dagbladen van die tijd. Op **31 mei 1917** is er nog de hoofdtitel op de voorpagina van de **Rheinisch-Westfälische Zeitung** (een dagblad met hoofdzetel te **Essen** en een vertegenwoordiging te Brussel, Marktstraat 78) : ***Ein Nachlassen*** (verslappen) ***der Kämpfe*** (gevechten) ***im Westen***. Op diezelfde eerste pagina staat een artikel over ***Die Vlamen*** (Vlamingen) ***lassen sich von Le Havre nicht ködern*** (lokken). Het gaat over beloftes die de Belgische ministerpresident **de Brocqueville** gedaan heeft om de eis tot vervlaamsing van de Gentse hogeschool enigszins in te willigen. Volgens de krant laten de Vlamingen zich door die woorden niet misleiden en is het de bestuurlijke splitsing in het land die **de Broqueville** ertoe beweegt dergelijke uitspraken te doen. Men kan dus de strijd van déze Vlamingen volgen die de mening toegedaan zijn dat hun ontvoogding kan bereikt worden met de hulp van de bezetter (die aktivistischen Vlamen). Die bezetter kende zeer goed de Waals-Vlaamse

tegenstellingen in België en maakte er gretig gebruik van : *Verdeel en heers*. Tijdens Wereldoorlog II zal een gelijkaardige bezetterspolitiek toegepast worden.

Bissing über Belgiens Zukunft.

Op **1 juni 1917** meldt de **Rheinisch-Westfälische Zeitung** dat de *lebhafte* (levendige) *Artillerietätigkeit* (-activiteit) *im Ypern- und **Wytschaetebogen**'* voortduurt.

Een deel van die eerste pagina is gewijd aan de visie van de overleden Generaal-gouverneur **von Bissing,** op de situatie in België. Er is een brief van zijn hand, gedateerd **14 januari 1917,** die alle aandacht krijgt. Hij heeft het over de toekomst van België. Wanneer meestal in Duitse kringen aanvaard werd dat het belang van België niet zòveel voorstelde, dan was **von Bissing** een andere mening toegedaan : *Wer wie ich weiss, was Belgien für Deutschlands Zukunft bedeutet, politisch, militärisch, wirtschaftlich, der muss es als einen groben Fehler ansehen, wenn man Belgien im Friedensschluss nicht so an Deutschland zu ketten bestrebt sein will, dass es unter keinen Umständen mehr französisch-englischem Einfluss unterworfen bleibt, wie selten ein im Kriege erobertes Land gewesen ist und sein wird.*

Wie – zoals ik – weet wat België voor Duitslands toekomst betekent op politiek, militair of economisch vlak, die moet het als een grove fout beschouwen wanneer men bij het sluiten van vrede, niet wil streven naar het aanhechten (vastketenen) van België aan Duitsland, dat het land in geen geval nog aan Frans-Engelse invloed onderworpen blijft, dat het veel meer een machtstoename voor Duitsland wordt zoals zelden een in oorlog veroverd land geweest is, of zal zijn.

Thuis heeft **von Bissing** in een persoonlijke nota, zijn opvattingen over het belang van dat veroverd België opgetekend. We merken dat België een rol speelt in de machtspolitiek die de *Grossmächte* voeren.

Zu Hause liegt eine von mir für mich ganz allein verfasste Denkschrift, die genauer und eingehender sich mit der Zukunft Belgiens beschäftigt und unzweifelhaft zu dem Fazit wenn wir Belgien für Deutschland nicht in unsere Machtssphäre bekommen, wenn wir es nicht leiten und deutsch benutzen, so ist der Krieg verloren und es mögen sich die Leute nicht täuschen, die oberflächlich über die belgische Frage denken, die sich abfinden wollen mit Garantien papierner *Art oder die eine Grenze für genügend erachten, die als 'Maaslinie' bezeichnet ist und niemals eine Grenze, wie wir sie brauchen, darstellen kann. Die Grenze, die Belgien schützen soll für die Zukunft gegen England und Frankreich, ist soweit wie denkbar nach Norden vorzuschieben. Die Küste ist ein Teil und muss ein Teil der*

Grenze sein. Das verlangt zu meiner lebhaften Freude, auch ein Vortrag, der vor kurzem im ***Flottenverein*** *stattgefunden hat. Dadurch kommen wir aus* ***dem nassen Dreieck***** heraus, dadurch werden wir auch die Möglichkeit allein schaffen können, unsere Kolonien, wenn wir sie aus Englands Klauen wieder erhalten haben, zu schützen.*

** **das nasse Dreieck** = de Duitse Noordzeekust : met België erbij zouden er meer havens zijn.*

Thuis ligt een door mij opgesteld memorandum voor persoonlijk gebruik bestemd, dat zich nauwkeuriger en diepgaander bezighoudt met de toekomst van België en waarin ik zonder twijfel tot het besluit komt dat, indien wij België niet in onze machtssfeer krijgen, wanneer wij het niet leiden en het Duits gebruiken, dan is de oorlog verloren en de mensen mogen zichzelf niet bedriegen, dezen die zeer oppervlakkig over de Belgische kwestie nadenken, die genoegen nemen met papieren garanties, of die een grens als voldoende achten die als Maaslinie aangeduid wordt en nooit een grens kan vertegenwoordigen zoals wij die nodig hebben. De grens die België in de toekomst moet beschermen tegen Engeland en Frankrijk, is zo ver mogelijk denkbaar noordelijks vooruit te schuiven. De kust is een deel en moet een deel van de grens zijn. Dat verlangt ook, tot mijn grote vreugde, een voordracht die niet lang geleden in het **Flottenverein** werd gehouden. Daardoor geraken we uit de **Natte Driehoek**, daardoor alleen zullen we ook de mogelijkheid kunnen scheppen onze koloniën te beschermen, eens we ze uit de klauwen van Engeland bevrijd hebben.

Over zijn gevoerde politiek schrijft hij …

Meine ganze Politik, die ich über zwei Jahre in Belgien geleitet und durchgeführt habe, ist auf solche Zukunftsgedanken hinausgegangen . Man hat mir oft diese Politik recht schwer gemacht und die Politik der Faust allein als die richtige entgegengestellt. Ich aber habe ganz im Stillen Anknüpfungen gesucht, und wenn sie auch in der Zeit oft wieder zerrissen worden sind, und wenn überhaupt von diesen Anknüpfungen noch etwas übrig geblieben, im Geheimen nur weiter bestehen, so werden sie doch Früchte bringen, sobald Deutschland das Machtwort der Eroberung sprechen kann und nicht nachgibt um durch Belgien für die vielen Opfer mit entschädigt zu werden die es hat bringen müssen, und um diejenigen Sicherheiten zu schaffen, die es für die Zukunft braucht.
So ist auch die ***Vlamenpolitik*** *von mir geleitet und durchgeführt worden. So habe ich die Kirchenpolitik mit weiser Zurückweisung, mit weiser Mässigung geführt. Kulturkämpferisch hätte ich es vielleicht leichter gehabt, aber wir brauchen die Kirche, wenn wir einst in Belgien deutsche Art und deutsche Betätigung zur Geltung bringen wollen.*

Mijn ganse politiek, die ik gedurende meer dan twee jaar in België geleid en doorgevoerd heb, is van deze toekomstgedachten uitgegaan (= heeft dit tot doel gehad). Men heeft het me dikwijls moeilijk gemaakt die politiek te voeren en de **politiek van de vuist** als de juiste voorgehouden.

Ik heb echter in stilte aanknopingspunten gezocht en wanneer die mettertijd vaak uitgeschakeld werden, en wanneer er van die aanknopingspunten nog iets overgebleven is, of als er heimelijk slechts verder bestaan, zo zullen ze toch vruchten voortbrengen van zodra Duitsland het machtwoord van de Verovering kan spreken en niet nalaat om via België voor de vele offers mee schadeloosgesteld te worden die het heeft moeten brengen, en om die zekerheden te verschaffen die het voor de toekomst nodig heeft.
Zo ook werd de **Vlamenpolitik** (politiek voor de Vlamingen) door mij geleid en doorgevoerd. Zo heb ik de **politiek t.o.v. de kerk** wijselijk afgewezen, met wijze gematigdheid gevoerd. Had ik de tegenstellingspolitiek van kerk tegenover de staat toegepast, ik zou het minder moeilijk gehad hebben, maar wij hebben de kerk nodig indien we in België de Duitse kunst en regels willen laten gelden.

Morgen-Ausgabe

Berliner Tageblatt

und Handels-Zeitung

Anzeichen einer feindlichen Einheitsoffensive.

In het **Berliner Tageblatt** van diezelfde **1 juni 1917** is de titel veelzeggend : *Anzeichen einer feindlichen Einheitsoffensive*. Er zijn dus aanwijzingen dat een vijandelijk offensief op het westelijk front te verwachten valt. Het dagblad heeft immer geconstateerd dat het *Störungsfeuer* in de sector *Wytschaetebogen* tot noordwestelijk van Rijsel, levendig was om heviger te worden in de avond.

Berliner Tageblatt

und Handels-Zeitung

Der Kaiser über die gescheiterten Offensiven.

Anleihen und Steuern.

Het **Berliner Tageblatt** van **2 juni 1917** vermeldt wat de **Kaiser** getelegrafeerd heeft naar de Oostenrijkse keizer **Karl** en naar zijn eigen echtgenote, de Duitse keizerin *(Ihrer Majestät der Kaiserin)* over de *gescheiterten Offensive* (mislukte offensieven) van de Entente, en over de succesrijke acties van het Oostenrijkse en het Duitse leger (Isonzo - Soissons en Artoisfront). Er is ook een artikel over *Die kommende Sommeroffensive der Entente*. Hun informatie zou komen van een medewerker van de **Nieuwe Rotterdamsche Courant**.

Rheinisch-Westfälische Zeitung

Besondere Kriegs-Ausgabe

Verlegt England die Offensive nach Flandern?

Op **3 juni 1917** schrijft de **Rheinisch-Westfälische Zeitung** *: Verlegt England die Offensive nach Flandern?* De Duitsers hebben dus een 'voorgevoel', of beter 'aanwijzingen' dat er iets gaande is . Er is heftige artillerie- en verkenningsactiviteit aan het front in Vlaanderen. Informatie over het Belgisch front wordt steeds gegeven onder **Westlicher Kriegsschauplatz – Heeresgruppe Kronprinz Rupprecht.**
Im Dünengelände (In de Duinen) *an der Küste, im Ypern-Bogen und vornehmlich im Wytschaete-Abschnitt nahm gestern abend der Artilleriekampf grosse Heftigkeit an. Mit zusammengefasster Feuerwirkung bereitete der Feind an mehreren Stellen starke* ***Erfundungsvorstösse*** (verkenningsaanvallen) *vor, die überall im* ***Nahkampf*** (lijf-aan-lijfgevechten) *zurückgeschlagen wurden.*

Essen, Sonntag, den 3. Juni 1917.

feindliche Offiziere und

Französische Stellungen in 1000 m Ausd

Westlicher Kriegsschauplatz.

Heeresgruppe Kronprinz Rupprecht.

De krant van ***Rijnland-Westfalen*** van **3 juni 1917** heeft maar weinig nieuws te melden over het front in Vlaanderen, behalve dat – zoals in de dagen daarvoor - de *Kampftätigkeit der Artillerie im Wytschaetebogen gescheitert* (mislukt) is.

Verder wordt nog gesproken over het **Arras**front, met gevechten bij **Lens** en op de noordoever van de **Scarpe**.

Op **4 juni 1917** wordt de titel op bladzijde één besteed aan de ***sterke*** artilleriebeschietingen in Vlaanderen, en dan vooral in de *'Wytschaete-Abschnitt'*.

Erscheint täglich! Rheinisch-Westfälische Zeitung Preis 10 Pfennig

Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz. Lückenlose Wiedergabe unserer 9 Tages-Ausgaben.

Starke Artilleriekämpfe in Flandern.

Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz. Lückenlose Wiedergabe unserer 9 Tages-Ausgaben.

Äußerste Heftigkeit des Artilleriekampfes im Wytschaetebogen.

Erfolgreiche deutsche Erkundungen an der Aisne.

De dag daarop – **5 juni 1917** – gaat het over *Uiterste Heftigheid van de artilleriegevechten in de* ***Wijtschateboog*** die voortduurden tot in de nacht. Aan de kust, aan het Bassée-kanaal en aan weerszijden van de Scarpe was er in de namiddag verhoogde activiteit. Verder is er nieuws over *Kronprinz Rupprecht und die Helden von Arras* en een kaartje van het *Aisnefront*.

Bij het uitpluizen van die Duitse oorlogskranten (1914-1918), moest een keuze gemaakt worden in de verschillende thema's die er aan bod kwamen : parallel met het verloop van de militaire activiteiten, kon ook de evolutie van de politieke toestand in bezet gebied gevolgd worden. Regelmatig werd dus bericht over de ontvoogdingsstrijd van het activistisch Vlaanderen. Hoewel ik dit ARCHIEFJE uitsluitend wilde wijden aan ***De Derde Slag van Ieper,*** *zoals die in de Duitse pers werd gebracht, kon ik het toch niet nalaten ook even te verwijzen naar dat mysterieus stukje Vlaamse geschiedenis dat een speciaal hoofdstuk vormt in het geheel van de Vlaamse Beweging.*

Onder het woord **Wytschaetebogen**, zien we het artikel *Die Vlamen gewinnen Boden.* Het gaat over het onlangs opgerichte *Vlaamsch Verbond,* een bundeling van de activistisch krachten (vooral van Antwerpen), dat op 28 mei 1917 zijn eerste groot congres hield. Voorzitter was professor *Keersmaker* van de medische faculteit in Gent. De sprekers, volksvertegenwoordigers *Augusteyns* (liberaal) en *Henderiks* (katholiek), en de socialistische redenaar *Renaat Verbruggen* vierden eenstemmig de bestuurlijke scheiding van België om Vlaanderen te bevrijden. Dat succesrijk congres was een stap dichter op weg naar de ontvoogding van Vlaanderen.

Er is ook nieuws over het kunstenaarsverbond **Doe Stil Voort** *(even opzoeken met* ***Wikipedia****)* en over een oude Vlaamse strijder die in *Het Vlaamsch Nieuws* eraan herinnert dat reeds in het eerste algemeen Vlaams congres (winter 1867-68), die

bestuurlijke indeling op het programma stond. Ook nog nieuws over de uitbouw van de Gentse hogeschool waar een ***Poliklinik für Geburtshilfe*** (Hulp bij de geboorte) moet ingericht worden. Voor de opleiding van de leerkrachten in het onderwijs, heeft *der deutsche Generalgouverneur folgende Verordnung erlassen …* Dan volgen 5 artikelen die voorrang moeten geven aan de Vlaamse taal bij het onderricht, en bij vermeldingen op diploma's.

Op **6 juni 1917** is de titel : ***Fortdauer des Artilleriekampfes – Vorstösse abgewiesen***. *De artillerie-activiteit houdt aan en de aanvallen van de Engelsen worden afgeweerd.* ***Im Wytschaetebogen und in den Nachbarabschnitten*** (aangrenzende sectoren) ***steigert sich*** **(**neemt toe) ***seit Tagen die Artillerie-schlacht.*** We zijn aan de vooravond van een plaatselijke, apocalyptische gebeurtenis : de Duitse linies van de Wijtschateboog zijn ondergraven – ondermijnd in de letterlijke betekenis van het woord - en op **7 juni 1917** zullen de mijnen tot ontploffing gebracht worden teneinde bressen te slaan in die Duitse boog.

Erscheint täglich!

Rheinisch-Westfälische Zeitung

Preis: 10 Pfennig.

Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz.

Lückenlose Wiedergabe unserer 2 Tages-Ausgaben.

Essen, Mittwoch, den 6. Juni 1917. Nr. 541 der Kriegsausgabe.

Fortdauer des Artilleriekampfes. • Vorstöße abgewiesen.

Bissing über die Zukunft Belgiens.

12 feindliche Flugzeuge und 1 Fesselballon abgeschossen.

Leutnant Voss schießt den 22., Leutnant Schäfer den 30., Leutnant Allmenroeder den 24. Gegner im Luftkampf ab.

Vor einer neuen feindlichen Offensive?

Bovenaan links lezen we nog : *Bissing über die Zukunft Belgiens.* Het is i.v.m. een brief die **von Bissing** geschreven heeft aan **Cornelius Gurlitt** - een kunstgeleerde uit Dresden, met de eervolle titel van *Geheimraad* – als commentaar op de eerder verschenen brochure die **Gurlitt** gepubliceerd heeft : *Die Zukunft Belgiens.* Met sommige punten van **Gurlitts** ideeën was **Von Bissing** het eens, met andere niet. Zo schreef hij dat hij akkoord ging met **Gurlitts** opvatting dat men van een Belgische Natie niet kon spreken, dat een plebisciet geen zin had, en dat slechts *'Kriegsmacht den Frieden zu sichern vermag'*. Die vrede kon niet door verdragen op papier, maar enkel door *entsprechend positive Sicherungen* (passende positieve zekeringen) gewaarborgd worden. Hij gaat echter niet akkoord met wat **Gurlitt** zegt over de houding van de Vlamingen tegenover de Duitse bemoeienissen. De Vlamingen willen weten hoe ze uit de huidige verhoudingen nut kunnen halen om het Vlaamse volk *(Vlamentum)* voor de toekomst te versterken. Een splitsing van Groot-Vlaanderen en Wallonië (zoals **Gurlitt** aanbeveelt) zou niet te doen zijn. Met **Gurlitt** gelooft hij niet dat een zelfstandig België met een overwicht van het Franse element de neutraliteit anders zou opvatten als het tot heden gedaan heeft. Na het gefilosofeer i.v.m. de brief van **Von Bissing** aan **Cornelius Gurlitt,** komt het artikel *Zur Zweiteilung Belgiens,* gebaseerd op een *Drahtbericht* (telegram) uit Berlijn, van de 4de juni 1917 …

"Bij de besprekingen die tijdens de laatste dagen te Brussel hebben plaatsgehad tussen de Rijkskanselier, de Staatssecretaris voor Binnenlandse Zaken en de Generaalgouverneur van België, Generaloberst Freiherrn von Falkenhausen, is - volgens de Täglicher Rundschau – namelijk de opsplitsing van België in een Vlaams deel met Brussel als hoofdstad, en een Waals deel met Namen als hoofdstad, ter sprake gekomen … "

Er zijn echter moeilijkheden te verwachten want niet iedereen zal meewerken aan dat project gezien de Belgische regering in Le Havre alle medewerking daaraan als landverraad zal beschouwen en als dusdanig zal straffen …

Wanneer in de vroege morgen van de **7de juni 1917** de aarde beeft onder de *Wytschaete-bogen* en de eerste Duitse linies worden dooreengeschud, dan is daar nog geen sprake van in de ***Rheinisch-Westfälische Zeitung***. Er wordt gemeld … *Die Artillerietätigkeit im Wytschaete-Abschnitt hat mit nur kurzen Unterbrechungen ihren Fortgang genommen. Starke Erkundungsvorstösse des Feindes wurden abgeschlagen.* Sterke verkennings-aanvallen van de vijand werden dus afgeslagen.

Siegreicher Vorstoß der Oesterreicher am
Fortgang der Artillerieschlacht im Wytschaete-Abschnitt.
Erfolgreicher Erkundungsangriff auf Sboreness.
6540 Italiener gefangen genommen.

In het **Berliner Tageblatt** van **8 juni 1917** wordt in de titel wel melding gemaakt van nieuwe Engelse offensieven in Vlaanderen. 's Avonds is het bekend dat de Engelsen door de voorste linies gebroken zijn …

und Handels-Zeitung
Die neue englische Offensive in Flandern.

Amtlich. Berlin, 7 Juni, abends.

Im Wytschaetebogen ist der Gegner in unsere vorderste Stellungszone eingebrochen. Der hin und her wogende (heen en weer golvend) *Kampf ist noch in vollem Gange.*

Dan is er ook een bericht uit Berlijn - *Berlin, 7. Juni (W.T.B.)*

Eerst komt er een verslag over de artillerieduels en verkenningsopdrachten van de verlopen weken in *'Wytschaetebogen'* en dan …

Um 4 Uhr morgens liessen die Engländer an mehreren Punkten Minen auffliegen. Diesen Sprengungen (op deze ontploffingen) *folgte eine Feuerwelle* (vuurgolf) *von allergrösster Gewalt* (geweld) , *und um 5 Uhr morgens gingen die englischen Sturmtruppen auf der ganzen Front des Wytschaetebogens, zum Angriff vor* (tot de aanval over).

Er is verder sprake van zompige velden en van toenemende artillerie- en luchtactiviteit … en … *Unsere truppen schlagen sich mit alter Tapferkeit.*

Algemeen wordt door historici die mijnenslag van **Mesen / Wijtschate** als beginfase beschouwd van de **Derde Slag om Ieper.** Eindpunt wordt ***Passendale ('Passchendaele').***

In het **Vredespark** te **Mesen** is – op een bronzen plaat - de vordering der Britse troepen tijdens de **Mijnenslag** weergegeven. De frontlijnen van respectievelijk de 6de juni 1917, de 7de juni ‘s avonds, en de 14de juni ’s avonds, zijn er aangeduid. Het veroverde terrein kan in kilometers of in miles ingeschat worden.

De **Rheinisch-Westfälische Zeitung** van **9 juni 1917** heeft als titel dat er heen en weer gevochten wordt in Vlaanderen **(wogen** = heen en weer gaan, wiegen **- *ringen*** = kampen**).** Er wordt toegegeven dat de Wijtschateboog opgegeven werd. *Der Wytschaetebogen aufgegeben.*

Rheinisch-Westfälische Zeitung
Hin- und herwogendes Ringen in Flandern.

Aan de **kust** en aan het **IJzerfront** bleef de *Kampftätigkeit gering*. Tussen Ieper en Ploegsteert (*Ploegsteert-Walde*), noordelijks van Armentières, is er dagenlang *Zerstörungsfeuer* geweest en de Engelse aanvallen zijn zuidoostelijk van Ieper *von niederschlesischen und* w*ürttembergischen Regimentern* afgeslagen; ook op de zuidflank van het slagveld was de kamp succesvol. *Dagegen gelang es dem Gegner* (Daartegen is het de tegenstander gelukt)*, bei St. Elois, Wytschaete und Messines unter der Wirkung zahlreicher Sprengungen, in unsere Stellung einzubrechen und nach hartnäckigen, wechselvollen* (hardnekkige, wisselende) *Kämpfen über Wytschaete und Messines vorzudringen* (door te dringen) *. Ein kraftvoller Gegenangriff* (tegenaanval) *von Garde- und bayerischen Truppen warf den Feind* (wierp de vijand) *auf Messines zurück. Weiter südlich würde ihm durch frische Reserven halt geboten* (tot staan gebracht) *.*

Een kaartje van de **Wijtschateboog** moet een idee geven aan de lezers van de krant, van hoe de situatie eruit ziet in ten zuiden van Ieper.

Rheinisch-Westfälische Zeitung
Fortgang des Kampfes in Flandern.

Op **10 juni 1917** titelt de **R-W Zeitung** dat de strijd in Vlaanderen maar verder gaat. Uit het *Grosses Hauptquartier* wordt op 9 juni bericht dat er langs de IJzer slechts plaatselijk hevig artillerievuur is. In de Wijtschatesector gaat de strijd onverminderd voort. Er waren weer hevige beschietingen *(Zerstörungsfeuer)* tegen de Duitse stellingen, oostelijk van **Wijtschate** en **Mesen** (*gegen unsere Stellungen östlich von Wytschaete und Messines*). Hieruit leren we dat inderdaad de frontlijn oostelijk opgeschoven is. Volgens het bericht hebben de Engelsen de grote aanvallen overdag niet herhaald, steeds onder de indruk van de zware verliezen die de tien *Angriffs-Divisionen* geleden hebben, hetgeen door gevangenen bevestigd werd. Alleen Australische troepen werden oostelijk van Mesen ingezet, maar zonder resultaat *(nur australische Truppen schickte er zu vergeblichem Vorstoss östlich von Messines ins Feuer).*

Een ondertitel heeft het over ***Ein Einspruch gegen die Verwaltungstrennung in Belgien*** (Een inspraak tegen de bestuurlijke scheiding in België). Volgens *Le Matin*

hebben volksvertegenwoordigers en senatoren van Brussel en Wallonië een protestbrief geschreven aan de Rijkskanselier van het Duitse Rijk om zich te verzetten tegen de op **21 maart 1917** aangekondigde bestuurlijke scheiding.
Het gaat er sentimenteel aan toe gezien verwezen wordt naar een (Belgische) familie waarin men probeert tweedracht te zaaien, hoewel de nationale leuze luidt : ***Eendracht maakt macht.***
Het blijft discussiëren want reeds verscheidene keren werd beweerd en aangetoond : *es gibt keine Nation Belgien* (Er bestaat geen Belgische Natie).
De schrijver van het artikel vindt dat de ondertekenaars van het protest ongelijk hebben wanneer ze beweren dat Vlamingen en Walen de oplossing op die vragen *aus brüderlicher Übereinstimmung* (uit broederlijke overeenkomst) verwachten.
Bei der Lösung dieser Fragen sind die Vlamen, wie wir bereits sagten, schon so unzählige Male von den franskiljons übers Ohr gehauen worden (reeds ontelbare keren door de Franskiljons beetgenomen)*, dass sie es heute gründlich leid sind* (het grondig beu zijn) *und, sich freuen, jetzt, einen entschiedenen und mächtigen Freund zu besitzen, der ihre Not und ihre Wünsche versteht und den Willen und vor allem auch die Macht hat, sie zu befreien – und dieser Freund ist das Deutsche Reich! –*

Een andere bijtitel heeft het over ***Die Vlamenfeinde in Le Havre*** (De Vlaminghaters van Le Havre). Vooreerst gaat het opnieuw over de vage beloften die **de Broqueville** gedaan heeft i.v.m. de gelijkberechtiging van Vlamingen en Walen op gebied van bestuur, gerecht, onderwijs en leger. *Ministerpräsident de Broqueville antwortet mit einer glatten Ablehnung* (ronduit met een weigering)**.**
In het tweede geval gaat het over de toestand aan het Belgisch front, waar zich ondertussen bij de soldaten, vriendenkringen en studentenverenigingen hebben gevormd die het Vlaams leven aan het front wakker willen houden. Ook daar gaat het over de bevoorrechte positie van de Walen. Deze verenigingen zijn vanzelfsprekend een doorn in het oog van de Belgische regering in **Le Havre** omdat op die manier het plan om de Vlamingen in het Belgisch leger te verfransen, gedwarsboomd wordt.

Geringe Kampftätigkeit im Westen.

In de **R-F Z.** van **11 juni 1917** is het blijkbaar rustig aan het Westerse front. Tussen **Ieper** en **Ploegsteert** was het kalm en ’s avonds is het drukker geworden op de flanken. ’s Nachts stootten meermaals Engelse compagnieën tegen de Duitse linies ; overal werden ze teruggedreven.

Rheinisch-Westfälische Zeitung

Neue englische Anfätze im Wytschaete-Abschnitt gescheitert.

Erfolgreiche Handstreiche am Chemin des Dames.

De berichten van **12 juni 1917** zijn opnieuw gericht op de Wijtschateboog waar Engelse aanvalspogingen mislukt zijn *(gescheitert*).
's Nachts zijn opnieuw Engelse compagnieën opgerukt ten westen van **Hollebeke** en **Wambeke**, maar werden teruggeslagen.
De ondertitel ***Die Schlacht im Wytschaetebogen*****,** geeft de historiek van de gebeurtenissen sinds 7 juni.
- Der erwartete grosse Angriff der Engländer im Wytschaetebogen … Zoals eerder aangeduid werd in de persberichten van de dagen ervoor, waren de Duitsers een aanval verwachtend. Aan de uitwerking te zien, konden ze maar besluiten dat die aanval reeds lang voorbereid was.
- *Angeblich* (Naar men beweert) *sollen über 1 Million (englische) Pfund Pulver* (buskruit) *in die Luft gesleudert* (geslingerd) *sein. Die Wirkung war unbeschreiblich. Dan setzte nochmals eine Feuerwelle von noch nicht dagewesener Heftigkeit* (van tot op heden ongekende heftigheid) *ein, worauf um 5 Uhr morgens der Infanterieangriff ..*
Verder wordt de heldhaftige weerstand van de Duitse troepen vermeld die aldus het effect van die onverwachte Engelse overmacht hebben kunnen beperken.
Andere plaatsen van de *Westlicher Kriegsschauplatz* zijn *La Bassée* en de *Chemin des Dames.*

Rheinisch-Westfälische Zeitung

Englische Kavallerie bei Messines zusammengeschossen

Eine neue Offensive der Italiener.

Woensdag, **13 juni 1917** heeft een veelzeggende titel : ***Englische Kavallerie bei Messines zusammengeschossen.*** Het bericht van de *Heeresgruppe Kronprinz Rupprecht* luidt : *An der flandrischen Front war die Artillerietätigkeit abends bei Ypern und südlich der Douve gesteigert* (opgelopen, toegenomen) *. Nachmittags ritt englische Kavallerie gegen unsere Linien östlich von Messines an; nur Trümmer kehrten zurück* (In de namiddag is Engelse kavallerie tegen onze linies ingezet ; daar is slechts een puinhoop van overgebleven) *.*

Rheinisch-Westfälische Zeitung

König Konstantin von der Entente abgesetzt.

Englische Angriffe blutig abgeschlagen.

De **R-W Z.** van **14 juni 1917** geeft niet veel informatie over het Wijtschatefront. Alle aandacht gaat naar de afzetting van de Griekse koning **Konstantin**, door de **Entente** (= Rusland, Frankrijk, Engeland). Nader bij onze streken wordt gesproken over *Vernichtungsfeuer westlich von* ***Warneton*** *(Waasten)*.

Rheinisch-Westfälische Zeitung
Besondere Kriegs-Ausgabe
Deutsche Großflugzeuge über London.
Die englische Hauptstadt mit großem Erfolg bombardiert.
Feindliche Angriffe in den Sieben-Gemeinden gescheitert.
Westlicher Kriegsschauplatz.
Die schwierige Lage der Engländer im Wytschaetebogen.

Op **15 juni 1917** titelt de **R-W Z.** : *Deutsche Grossflugzeuge über London.* Het gaat vanzelfsprekend over de ***Gotha's*** (*even googlen met* Gotha Flugzeug) die in de laatste jaren van de oorlog, hun sinistere lading zullen uitgooien over Engeland en Frankrijk.

Onderaan die eerste bladzijde gaat het over … *Die schwierige Lage der Engländer im Wytschaete-bogen.* Er wordt gewezen op de moeilijkheden die de Engelsen ondervinden in dat volledig veranderd landschap. *Minensprengungen, deren Vorbereitungen die Engländer schon vor über 1 ½ Jahre begonnen haben, haben in Verein mit dem tagelangen Granat- und Minenfeuer den gesamten Wytschaete-Bogen in einer Weise zerstört* (op zo'n wijze vernield), *dass er nunmehr ein wüstes Chaos von Trichter* (een woeste chaos van trechters …) *, und Beton-Brocken bildet, das ein Gewirr von Stacheldraht durchzieht* (dat doorsneden wordt door een wirwar van prikkeldraad) *.* M.a.w., de Engelsen hebben door hun mijnenslag het landschap zò veranderd dat het voor hen moeilijk wordt om degelijke stellingen in te nemen. Daarbij – zo gaat het verder in het artikel - natuurlijk niet te vergeten, het heldhaftig verzet van de Duitse verdedigers die zich niet hebben laten intimideren door de explosies en door de aanstormende overmacht. Ook voor de Engelse infanteristen was het uiterst moeilijk dekking te vinden in dit nieuw decor dat onder *Vernichtungsfeuer* genomen werd. *Nur südlich der Töpferei* (Pottenbakkerij) *gelang es den Engländern, aus ihrem Graben vorzubrechen. Unter schwersten Verlusten mussten sie wieder zurückfluten* (terugstromen).

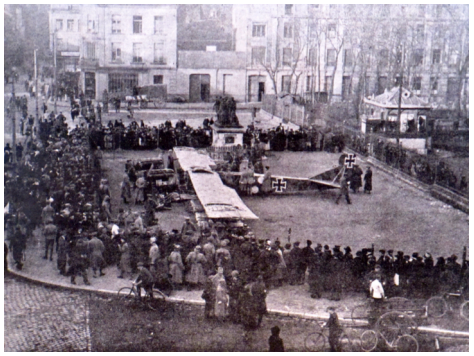
In L'ILLUSTRATION van 16 maart 1918 verscheen deze foto van een Gotha die neergehaald werd boven Zuydcoote en tentoongesteld in Calais, nabij het monument van Rodin, les Bourgeois de Calais. (www.lillustration.com).

Rheinisch-Westfälische Zeitung
Besondere Kriegs-Ausgabe
Neue Schlacht zwischen Ypern und Armentières.
Erfolgreiche Unternehmungen deutscher Sturmtrupps.
Belgischer Bericht.

Op **16 juni 1917** titelt de **R-W Z**. dat er, na enige rust, opnieuw slag geleverd wordt tussen **Ieper** en **Armentières**. Als ondertitel zien we dat er succesvolle initiatieven werden genomen door de Duitse stoottroepen. Naar de kust toe was het kalm. In de omgeving van **Hollebeke, Douvegrund** en **Warneton** hebben ze Engelse verkenningsuitvallen kunnen afweren en terugdrijven.

De **R-W Z.** van **17 juni 1917** maakt melding van verhoogde strijdvaardigheid in Vlaanderen. Het gaat weer over de omgeving van **Hollebeke** en westelijk van **Warneton** (Waasten) maar daar werd de Engelse aanval door de Duitse batterijen *'niedergehalten'.*

Gesteigerte Kampftätigkeit in Flandern.
Heftige englische Angriffe abgeschlagen.

De ondertitel ***Wie es früher in Flandern aussah*** brengt een bericht uit Rotterdam van de 13de juni. Het brengt de historiek van het *Fachunterricht* (vakonderwijs / technisch onderwijs) *in Flandern.* Waarover het gaat, daarvan zijn we vlug op de hoogte … *Die minderwertigen Schulen befinden sich besonders in Flandern. Gemeinden wie Boom, Herenthals, Willebroek, Diest, Dixmuiden und Wetteren, hatten überhaupt in 1813 keinen Fachunterricht aufzuweisen. Hinzu kommt noch, dass beinahe alle brabantischen Schulen in Brüssel und Tienen vollkündig französisch sind so dass die Mehrzahl der Bevölkerung, die vlämische, erst eine fremde Sprache lernen muss, um sich in ihrem Fach weiter zu entwickeln* . Er wordt gewezen op het verschil tussen het loon van de Vlaamse en de Waalse textielarbeider*. Früher war die vlämische Textilindustrie eine Quelle der Wohlfahrt für das ganze Land, so dass der Chronikschreiber Philipp van Komen Flandern das "Gelobte Land" nennt. Seit der Trennung von 1830 wurde die Vlämische Textilindustrie von der Wallonisch-franskiljonischen Regierung verwahrlost.* Er wordt verwezen naar de hongersnood van 1847 die in Vlaanderen wel 100.000 slachtoffers maakte en vele arbeidslozen verplichtten naar Lille, Roubaix … uit te wijken, waar ze – onontwikkeld zoals ze waren – de onderste laag van de opbloeiende industrie uitmaakten. Vele West-Vlamingen gingen als ongeschoolden naar Henegouwen en veel Vlaamse Brabanders en Limburgers gingen naar Luik …

Het artikel deed me denken aan het boekje **VLAANDERENS WEEZANG** van '**Claudius Severius'** dat - in diezelfde periode - het Belgisch onrecht t.o.v. de Vlamingen aanklaagde.

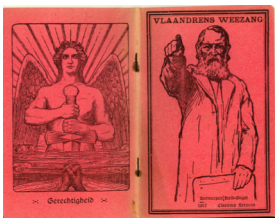

Het artikel daaropvolgend is ***Für Flanderns Zukunft.*** Het gaat over het programma dat de **Raad van Vlaanderen** wil verwezenlijken op gebied van onderwijs, industrie, sociale tegemoetkomingen …

Die Friedensziele der deutschen Sozialdemokratie.

Op **18 juni 1917** titelt de **R-W Z.** *De vredesdoelen van de Duitse democratie*, en meldt dat de Engelse aanvallen in Vlaanderen afgeslagen werden (Warneton) en dat Beierse troepen succesrijk doorgedrongen zijn aan de **Chemin des Dames**.

Parallel met het nieuws over die offensieven in Vlaanderen werd steeds nieuws gegeven over de toestand aan de **Aisne**. Het jaar **1917** in de Franse geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog, bekleedt een speciale plaats. **Le Chemin des Dames** wordt er met hoofdletters geschreven : eerst als katastrofe met de offensieven van generaal **Nivelle** die de Franse soldaten tot wanhoop en tot **muiterij** leidden (april 1917), dan de recuperatie met generaal **Pétain** die de Duitsers achter de **Ailette** terugdrong (bij ons, de periode van de strijd om **Passendale**).
Die verscheidene voorpagina's van de **R-W Z.** die verwezen naar de **Chemin des Dames** deden me telkens terugdenken aan enerzijds, het bezoek aan *Die Drachenhöhle / la Caverne du Dragon* die ik bezocht met tonton **Félix** (1966 – ***Zie Archiefje 1914-1918 Tonton Félix***) en waar een Franse *ancien combattant* ons rondleidde in dat ondergrondse labyrint waar zich lijf-aan-lijf-gevechten hadden afgespeeld; anderzijds aan mijn favoriete mototrip en de trips met cursisten en vrienden die me telkens leidden over de heuvelrug tussen Aisne en Ailette, de weg die de dochters van Lodewijk XV volgden om zich naar het kasteel van hun vaders maîtresse te begeven : le château de la Bove, in de nabijheid van de abdij van Vauclair. Diezelfde **Chemin des Dames** kreeg al bekendheid tijdens de Napoleontische terugtocht in 1814, en werd in 1917 een lijdensweg voor de Franse *'poilus'*.

Rheinisch-Westfälische Zeitung
Englische Angriffsunternehmungen fehlgeschlagen.

De **R-W Z.** van **19 juni 1917** maakt melding van nog meer Engelse aanvallen die afgeslagen werden : *In **Flandern** wie im **Artois** setzen die Engländer ihre vergeblichen Versuche* (vergeefse pogingen voortzetten) *, durch Teilvorstösse* (door plaatselijke doorbraakpogingen) *ihre Stellung zu verbessern und dadurch die Basis für einen grossen Angriff zu gewinnen, fort.*
Onderaan is er nog *'Drahtbericht'* uit Berlijn *: Zur Kampflage im Westen.* Het gaat over de toestand in Vlaanderen, Artois, en ook aan het **Aisne**-front. Een kaartje verduidelijkt de situatie tussen **Ieper** en **Ploegsteert**.

Rheinisch-Westfälische Zeitung
Die Notwendigkeit einer Kriegsentschädigung für Deutschland.

Op **20 juni 1917** gaat het in de **R-W Z.** over de noodwendigheid van een oorlogsschadeloosstelling voor Duitsland. Ondertitel is de mislukking van de Fransen om verloren gegaan gebied te heroveren.
An der Flandern- und Arrasfront ist die Lage (toestand) *unverändert. In wechselnder Stärke dauert der Artilleriekampf an ; gestern war es besonders zwischen **Boesinghe** und **Frelinghien** (ten o. van Armentières) lebhaft* (levendig). Een kaartje van de streek rond **La Fère** en **Chauny** toont *Die mutmassliche* (vermoedelijke) *neue Westfront (nicht amtlich =* niet officieel*)* nabij **La Fère** aan. Onder **Deutschland,** in de titel, is er een kleine ondertitel : *Die Seelennot der Vlamen an der Front …*

De zielennood van de Vlamingen aan het front

*Het bekende Hollandse weekblad **De Toorts** heeft een artikel gepubliceerd uit 'Het Limburgsche Studentenblaadje' dat in een loopgraaf aan de IJzer hectografisch werd opgemaakt en vermoedelijk van loopgraaf tot loopgraaf overgesmokkeld werd. Het nummer dat de redactie van **De Toorts** gekregen heeft, is zeker nooit door de handen van een censor gepasseerd. Een Vlaamse legergeestelijke aan het front, de 'aalmoezenier' **Paul Vandermeulen**, bespreekt daarin, zeer rustig en vakkundig, als Vlaming, de bestuurlijke scheiding en het optreden van de **'Raad van Vlaanderen'**. Hij vindt het erg spijtig dat de Vlamingen aan het front niet genoeg kunnen vernemen van wat zich in hun thuisland afspeelt en dat zij geen contact kunnen hebben met de Vlaamse leiders in het bezette België, en nu voortdurend moeten leven tussen de vrees met de vijand samen te werken, en de angst de gelegenheid te laten voorbijgaan die beslissend kan zijn voor de redding van Vlaanderen.*

*Die Duitse ingreep heeft de zaak zelf op geen enkele wijze gewijzigd. "We kunnen aannemen dat die bestuurlijke scheiding onverenigbaar is met de Belgische belangen, maar als dit de enige redding is voor Vlaanderen, dan moet die gelegenheid toch gegrepen worden, want we zijn eerst Vlamingen en dan Belgen : Vlamingen zijn we van natuur en Godswege, Belgen zijn we enkel en alleen door een politieke verbinding. Als nu zou blijken dat onze Vlaamse levensbelangen niet met de Belgische in overeenstemming zouden te brengen zijn, dan moet ons Vlaams belang de voorrang krijgen, en een revolutie zou in dat geval - wanneer alle andere middelen niet zouden baten – gewettigd zijn. Als de Belgische eenheid alleen maar mogelijk zou zijn mits benadeling van de Vlamingen, dan is die eenheid een waanidee." Van belang is niet zozeer dat de **Raad van Vlaanderen** zich tot de rijkskanselier gewend heeft, maar dat de bestuurlijke scheiding daadwerkelijk ingevoerd werd. Maar het gaat nog om iets anders : **de Raad van Vlaanderen** hoopt in de naam van het Vlaamse volk op te treden, maar het probleem is de houding van deze Vlamingen tegenover de bezetter. Natuurlijk heeft men 'Verraad!' geschreeuwd ; een verrader is iemand die zijn land schaadt ten voordele van de vijand. Het beantwoordt zeker aan Duitslands belang de Vlaamse zaak te ondersteunen, in de eerste plaats om zijn eigen plannen te dienen, en het zou dom zijn de houding van de Duitsers als ongeïnteresseerd te beschouwen. Maar, zal het Belgisch belang daar werkelijk onder lijden? "Wij denken met bitterheid aan die onvaderlandse heerschappij onder dewelke Vlaanderen jarenlang gebukt ging, waaraan – niettegenstaande al de moeite van onze leiders – niets werd veranderd, en waaraan het bloed van onze talloze*

Vlaamse jongens, gesneuveld voor de vrijheid, voor de onafhankelijkheid van de kleine naties – geloof het maar! – nog steeds geen verandering schijnt te brengen. Vlaanderens belang wordt overal geminacht. Het hart vervult zich langzaam met bitterheid : ook onze eenvoudige volksjongens in het leger beginnen het aan te voelen, ze worden zich bewust van hun Vlaming zijn; ze voelen zich op alle gebied achteruitgesteld, zelfs aan het front, op het dodenveld ; ze riskeren rijp te worden voor de revolutie. Dat bewijst hoe 'onvaderlands' - en onverstandig terzelfdertijd - de heerschappij is onder dewelke we leven, en wanneer dan uiteindelijk het volk het zat is, wanneer de revolutie er aankomt – zoals nu in Rusland – dan valt de schuld hiervoor niet terug op de verbitterden die dat onrecht niet langer kunnen dulden, maar op de onderdrukkers, op hen die niet wilden en blind waren, of niet in staat waren de werkelijke toestand en de ware nood van hun land te begrijpen."
Tot slot rekent Dr. Vermeulen af met de 'ware Belgen'. "Hoe vaderlands en hoe kristelijk klinkt de stem van een zekere pers, met "Le XXe siècle" op kop, die de stap van gene Vlamingen bejubelt, en niet nalaat, bij de minste gelegenheid, tegen de Vlaamse Beweging tekeer te gaan; die uit vaderlandsliefde (!) het verraad van onze landgenoten naar alle kanten uitbazuint, teneinde zichzelf des te meer als zuiver te laten uitschijnen en zich boven de 'gevallen' evennaasten te verheffen. En dan laat hij deze vreselijke woorden van Christus over de schijnheiligheid van de Farizeeërs volgen, die zich in kleinigheden verliezen, maar de hoofdzaak misachten, de splinter in het oog van de andere zien, maar niet de balk in eigen oog, die God danken niet te zijn zoals anderen en zich wetmatig verplicht voelen dezen te stenigen die volgens hen een zonde bedrijven. "Wee u, schriftgeleerden en farizeeërs, huichelaars!" - "Maar aan het front," zo eindigt hij "moeten wij zwijgen en machteloos toezien hoe iedere dag ons recht met voeten getreden wordt.

Het Vlaamsche Nieuws

Vlaanderen biedt aan Pastoor Aalmoezenier Van der Meulen een gouden kelk

Deze **Dr Paul Van der Meulen** (volgens ***Het Vlaamsche Nieuws***) is een priester die behoorde tot een der meest geachte families van Limburg. Zijn vader was geneesheer te Bree. Hij werd daar geboren in maart 1893. Na zijn studies te Leuven (waar hij o.a. de leergangen volgde van *Mgr Mercier*) promoveerde hij tot *Doctor in de Wijsbegeerte*. De jonge doctor ging naar het Groot-Seminarie en werd er subdiaken gewijd. Toen brak de oorlog uit. Hij werd tot diaken gewijd in De Panne, en tot priester, in Chartres. Benoemd als aalmoezenier in het leger, was hij aldus getuige van de onrechtvaardigheid die er bestond t.o.v. de Vlamingen. Zijn inzet voor de Vlaamse zaak deed hem in ongenade vallen bij de legerleiding en de minister van Oorlog, die besloten hem te verbannen naar het eiland *Cézembre,* in de baai van St-Malo. Het nieuws van de verbanning van de aalmoezenier had al vlug – via Nederland – het bezette België bereikt, alwaar de aktivistische pers er gretig gebruik van maakte om de zaak in detail te commentariëren.

21 Juni 1917 – De **R-W Z.** van deze zomerdag in 1917 ontbreekt in mijn collectie. Spijtig !

De **R-W Z.** van **22 Juni 1917** titelt : *Französische Stellungen in 1500 m Breite gestürmt.* (Franse stellingen over een breedte van 1500 meter aangevallen). Een ondertitel is : *Stosstrupps bis zu den feindlichen Reserven vorgedrungen* (doorgedrongen). *Schwere blutige Verluste des Feindes* (zware, bloedige verliezen van de vijand).
Voor **Vlaanderen** en **Artesië** wordt gemeld dat eerst 's avonds – bij beter zicht – de artillerie actief werd op een breder front. Plaatselijk hield de kamp aan na het invallen van de duisternis. Nabij de kust werden door nachtelijke uitvallen een aantal Engelsen als gevangenen binnengebracht. Bij **Hooge**, oostelijk van Ieper zijn gisteren, en vroeg vandaag, sterke Engelse verkenningsaanvallen afgeweerd geworden. Ook bij **Vermelles** en **Loos** mislukten de vijandelijke aanvallen.
Onder de hoofdtitel, links, een artikel … ***Belgien in der Entente*** (België in de **Entente** = het verbond Frankrijk, Engeland, Rusland, waarbij Italië zich nadien aansloot). Het is nogmaals uit **de Toorts** dat geciteerd wordt. Daarin maakt de Vlaamse leider *(Vlamenführer)* RIETJENS een vergelijking tussen Griekenland en België. De regeringen en volkeren die onder de bescherming van de Entente terechtkwamen, kunnen beschouwd worden als reddingloos verloren. Koning **Konstantijn** van Griekenland zou de zesde vorst zijn die op het altaar van de Ententegod zou geofferd worden. Eerst kwam de Belgische koning aan de beurt. In enkele weken hadden de bondgenoten hem zò 'geholpen' en zò 'beschermd' dat van België niets overbleef. Dan kwamen Servië en Montenegro aan de beurt en weldra dwaalden de vorsten en regeringen als bannelingen doorheen Europa. Dan volgde Roemenië, dat aan zijn lot werd overgelaten. De enige hulp die Engeland en Frankrijk toestonden was de zending van een aantal Engelse ingenieurs die - uit koele berekening - de Roemeense petroleumbronnen vernietigden uit vrees dat ze in vijandelijke handen zouden vallen. Enkele maanden later werd Rusland 'geholpen'. En nu staat het Russische Rijk aan de rand van de afgrond, en de tsaar, de trouwe bondgenoot van de entente, de man die drie maand geleden nog door de Ententepers werd opgehemeld, bevindt zich nu achter slot en grendel , en wordt door diezelfde pers gehoond en bespot. Wanneer enkele dagen geleden de Russische extremisten levenslange dwangarbeid in de kopermijnen van het verre Siberië eisten, was er in het Ententekamp geen enkele stem te zijnen gunste te horen. En Griekenland staat misschien alleen maar voor de aanvang van een nieuwe lijdensweg.

Dit kort overzicht van het lot dat de landen beschoren is, die met Engeland en Frankrijk verbonden zijn, zou de Belgische regering aan het denken moeten zetten. Het loont werkelijk de moeite van nu eens de vraag te stellen : Hoe verhoudt zich die Belgische regering t.o.v. de Entente? In hoeverre is zij nog onafhankelijk en zelfstandig? Is er eigenlijk nog iets overgebleven van haar vrijheid? Laat ons eens voorstellen dat de Duitse regering haar een vredesaanbod zou doen. Zou de Belgische regering eigenlijk nog over voldoende onafhankelijkheid bezitten België uit zijn ellende te bevrijden? De regering in Le Havre heeft door het ondertekenen van het **Verdrag van Londen** de verplichting op zich genomen de oorlog zò lang voort te zetten als het de Entente bevalt. Zo heeft ze voor zichzelf de weg naar de vrede afgesneden. En na het tragisch voorbeeld van Rusland, Griekenland en Roemenië, twijfelt niemand er nog aan dat Frankrijk en Engeland – in geval van nood - er niet voor zullen terugschrikken, België door geweld te dwingen het Verdrag van Londen na te komen. En de middelen daartoe hebben ze zeker. Al het goud van de Belgische Nationale Bank bevindt zich sinds oktober 1914 in 'verzekerde bewaring'. En de geldvorderingen van de Entente t.o.v. België zijn ondertussen opgelopen tot 15 miljard frank. Het Belgisch leger is voor levensmiddelen en munitie op Engeland en Frankrijk aangewezen. Zelfs de bevolking van het bezette gebied is – meer nog dan de Griekse - aan de willekeur van Engeland onderworpen. Daarenboven woont de Belgische regering sinds drie jaar ongeveer, in Frankrijk en is daar omringd door Franse en Engelse staatslui, die – zoals *Le XXe Siècle* een tijdje geleden beweerde – niet nalaten steeds een 'vriendelijke druk' uit te oefenen. Koning Albert kan zich, als hij het lot van de tsaar en de Griekse koning beschouwt, noch vrij noch onafhankelijk voelen, ook wanneer hij, zolang hij de oorlog wil verder voeren, slechts lof oogst. Hij zou die verknechting nog meer voelen, wanneer hij tot het inzicht kwam dat vrede en rust voor zijn land en zijn volk noodzakelijk zijn.

Wij Vlamingen, kunnen uit dit alles slechts een ding leren, zoals **Dr. René de Clercq** het verwoord heeft : *Geen volk is beter geholpen als wanneer het zichzelf helpt!* En dat is ook de leer van het Vlaams aktivisme. Als Vlamingen wijzen wij de verantwoordelijkheid af voor alle fouten die de regering van Le Havre maakt in onze naam maar tegen onze wil in, onder druk van de Entente. De regering in Le Havre is slechts een werktuig in handen van Frankrijk en Engeland, zoals de regering van **Meniselos** in Saloniki, een dergelijk werktuig is. Aan Vlaanderen wordt nu de gelegenheid geboden zelf over zijn lot te beschikken. De bestuurlijke scheiding is de eerste belangrijke stap. En het verheugt ons, hier te kunnen vaststellen dat niettegenstaande alle vleierij, verdachtmakingen en bedreigingen,

de vervlaamsing van de besturen boven alle verwachtingen gelukt is. En dan met frisse moed, met nieuwe kracht aan de arbeid. Vlaanderen moet, nadat het zijn ministeries gevormd heeft, nu ook nog zijn eigen ministers kiezen. Na de Vlaamse besturen, de Vlaamse regering. Na jaren onderwerping en verknechting, zelfbestuur en zelfstandigheid.

Rheinisch-Westfälische Zeitung

Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz

Lückenlose Wiedergabe unserer 2 Tages-Ausgaben.

Die Ziele des Rates von Flandern.

Heftige Kämpfe an der Aisne und in der Champagne.

Oesterreichischer Bericht.

Bulgarischer Bericht.

Türkischer Bericht.

De **R-W Z.** van zaterdag **23 Juni 1917** meldt dat er heftige gevechten plaatshebben aan de Aisne en in de Champagne. Voor onze streken lezen we : *Von Ypern bis Armentières abends und nachts in einigen abschnitten* (sectoren) *sehr rege* (levendige) *Feuertätigkeit* (artillerie-activiteit). *Englische Vorstösse* (aanvallen) *nordwestlich von Warneton und ostlich von Houplines wurden zurückgeworfen.* De grote titel is echter : ***Die Ziele des Rates von Flandern***. *De doelstellingen van* ***de Raad van Vlaanderen***. Het gaat vooral over het economisch programma van de ***Raad van Vlaanderen***. Die Raad heeft twee nogal lange verklaringen aan het Vlaamse volk gepubliceerd die de streefdoelen van de Raad moeten verduidelijken. In de eerste brochure vindt men een kort overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling van de Raad : de breuk van de godsvrede door de Fransgezinden, het historisch congres van alle actieve groepen op datum van **4 februari 1917,** de op dit congres opgemaakte mededeling aan het Vlaamse volk, het sturen van de Vlaamse vertegenwoordiging naar Berlijn, met de betekenisvolle verklaring van de kanselier. Dan wordt de economische malaise in Vlaanderen geschetst, als gevolg van de Vlaamsvijandelijke houding van alle Belgische regeringen en de partijpolitieke strijd. Het overzicht wordt afgesloten met het beknopt economisch programma van de **Raad van Vlaanderen** :

1. Verschaffen van arbeidsgelegenheid aan het volk.
2. Verbeteren, ontwikkelen en aanwenden van alle economische factoren van het Vlaamse land. Vorming en bevorderen van een grootindustrie en grootkapitaal op Vlaamse basis.
3. De voorbereiding van een onafhankelijke toekomst voor de Vlaamse kinderen door middel van een degelijke opleiding.
4. Het treffen van alle vereiste maatregelen ter bevordering van de volks-gezondheid.
5. Bescherming van de arbeiders en verzekeringsplicht.
6. Een echte grondpolitiek.

7. Uitbreiding van het landbouw- en kleinkrediet.
8. Invoering van de inkomens- en vermogensbelasting.
9. Verdediging van de Middenstandsbelangen enz.

Het op dit ogenblik een beetje hooggesteld doel is vanzelfsprekend een toekomstbeeld dat men zo vlug mogelijk wenst te benaderen opdat Vlaanderen, naast zijn politieke en kulturele, ook zijn economische zelfstandigheid zou terugwinnen. Klaarblijkelijk is zonder die laatste, op de duur de eerste moeilijk te handhaven. Zonder twijfel zijn de voorwaarden voor een toekomstig zelfstandig Vlaanderen aanwezig : de haven van Antwerpen, het Limburgs kolenbekken, een vruchtbare bodem e.a. de namen daartoe verrechtvaardigen, bij juiste oriëntering van de gehele politiek en juiste volksopleiding, een mooiere toekomst voor haar eeuwenlang vertrapt land te voorzien.

Met de hulp en ondersteuning van de grote Germaanse buur hopen wij vol vertrouwen op een volledige wedergeboorte van het oude cultuurvolk der Vlamingen. De aanvankelijke voorwaarde daartoe was de nu in uitvoering gebrachte bestuursscheiding die aan de Vlamingen een eigen bestuur moet geven. Opdat echter die bestuurlijke scheiding zou duren en zekergesteld zou zijn, zal de opgelegde politieke scheiding van Vlaanderen en Wallonië noodzakelijk blijken. De politieke samenhang van beide landsgedeelten zou het ten andere steeds mogelijk maken de zelfstandigheid van het Vlaams bestuur tot een illusie terug te brengen en Wallonië - die Franse voorpost – zou gemakkelijk weten haar invloed, in het sinds 1830 door haar onderdrukte Vlaanderen, te laten gelden. We moeten nu schoon schip maken en aan alle Frans-Waalse lust tot inmenging in Vlaamse aangelegenheden, een einde stellen. Iedere herinnering aan de 'Belgische' traditie moet op die Vlaamse genezing remmend werken. De nieuwe oriëntering van binnenlandse en buitenlandse politiek moet compleet zijn.

De bedoelingen van de regering in Le Havre ten opzichte van de Vlaamsgezinden komen voldoende tot uiting in de mededelingen van dit gezelschap dat zijn plichten klaarblijkelijk vergeten is. Met dergelijke regering is ieder vergelijk met de Vlamingen uitgesloten, nu en in de toekomst. Dat die vijanden van alles wat maar Germaans is, blijven waar ze zijn : in het land van hun verlangen aan wie zij het bloed van hun beide volken zonder voorbehoud ten offer brachten.

Tegen die beruchte maatregelen die de actieve Vlamingen met dwangarbeit tot 20 jaar bedreigen, richt zich een tweede brochure van de **Raad van Vlaanderen**. Er wordt daarin gewezen dat in de Belgische staat, vanaf het begin, de Vlaamse belangen opgeofferd moesten worden, dat zelfs de herhaalde waarschuwingen van de Belgische diplomaten in het buitenland ongeacht zouden gelaten worden.

Dan werd aan de hand van de Belgische grondwet aangetoond hoe het komt dat de in vraag gestelde maatregelen geen wettelijke kracht kunnen hebben, aangezien ze tegen een reeks artikelen van deze grondwet ingaan.
Het geheel van bedreigingen uit Le Havre wordt naar de oude rommelzolder verwezen. Ze hebben net het tegenovergestelde van de verwachte uitwerking getoond, want voortdurend vergroot het aantal van actieve Vlamingen sedert het duidelijk geworden is dat, voor het Duits bestuur, het doorvoeren van die bestuurlijke scheiding heilige ernst is. En ieder weldenkende Vlaming begrijpt dat die maatregelen die het Duits bestuur heeft doorgevoerd met instemming van de **Raad van Vlaanderen**, ook na het sluiten van de vrede, door het groot Germanenrijk effectief beschermd zullen moeten worden. In dit vertrouwen ligt het zwaartepunt van de ganse kwestie.

für den westlichen Kriegsschauplatz. unserer 2 Gages-Ausgaben.
Jahrgang 160. Essen, Sonntag, den 24. Juni 1917. Nr. 82 der Kriegsausgabe.
Deutsche Erfolge am Chemin-des-Dames.
Erhöhte Feuertätigkeit im Osten.
Deutschland, Japan und Rußland.
Westlicher Kriegsschauplatz.
Englands wahres Kriegsziel.

Voor **zondag 24 juni 1917** titelt de **R-W Z.** dat er Duits succes geboekt werd aan de **Chemin des Dames.** Aan de Vlaamse kust en in Artesië heeft de regen de artillerie-activiteit verstoord. Nadien was ze levendig aan de kust, van **Bikschote** tot **Armentières** en tussen **Loos** en **Bullecourt** (Bataille d' **Arras**).

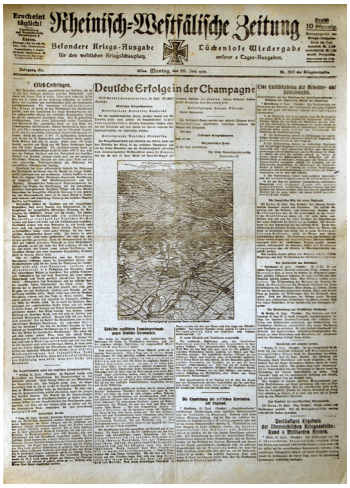
Rheinisch-Westfälische Zeitung
Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz.
Lückenlose Wiedergabe unserer 2 Gages-Ausgaben.
Deutsche Erfolge in der Champagne

Op **maandag 25 juni 1917** is het kalm in onze streken : *An der english-belgischen Front, zwischen Kanal und St. Quentin, zeigte* (toonde) *auch gestern die Kampftätigkeit nichts aussergewöhnliches.* Als hoofdtitel gaat het over : ***Deutsche Erfolge*** (successen) ***in der Champagne***. Toegevoegd aan het nieuws over het Westers front, is er de kaart van de streek rond **Ieper** : van ***Steenstraete*** tot **Warneton**.

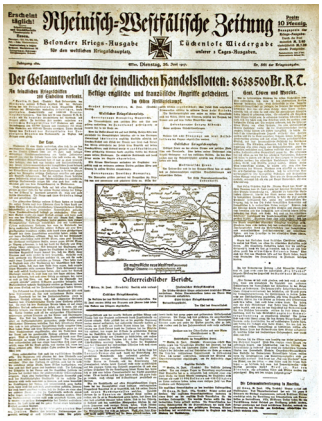
Rheinisch-Westfälische Zeitung
Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz.
Lückenlose Wiedergabe unserer 2 Gages-Ausgaben.
Der Gesamtverlust der feindlichen Handelsflotten: 8638500 Br.R.T.
Österreichischer Bericht.

Op het einde van **juni 1917** lijkt de frontactiviteit in onze streken even af te nemen. De **R-W Z.** van **dinsdag 26 juni 1917** – op zijn eerste pagina – heeft het over het totaalverlies van de vijandelijke handelsvloten. Wat het Belgisch front betreft … : *Im Dünenabschnitt und zwischen Yser und* ***Loo*** *war gestern nachmittag der Feuerkampf gesteigert* (toegenomen) *; er dauerte bis in die Nacht an.*

Er is ook een kaartje bij van de **Chemin des Dames**, met een frontlijn die inderdaad deze weg volgt, van **Laffaux** tot **Craonne**. Enkele maanden later zal die noordelijks opschuiven tot aan de **Ailette**.

Rechtsboven is er een artikel dat ons aanbelangt :

Gent, Löwen* (Leuven) *und Mercier.

Wanneer in Hollandse kranten de eerste berichten daarover opdoken, volgens dewelke men in de academische kringen van **Leuven** zou besloten hebben de universiteit in een dubbele universiteit te ontbinden (Vlaamse – Franse) , konden de Vlaamse aktivisten dit als succes voor hun daden beschouwen ; zonder hen en hun tweejarige strijd zou dit niet mogelijk geweest zijn. Was dit een teken van overwinning om er zich over te verheugen, zo erkenden diezelfde aktivisten weldra dat het plan ook een keerzijde had die minder tot vreugde aanzette. Ze moesten erkennen dat de Leuvense Alma Mater vooral vreesde dat de puur-nederlandstalige universiteit van Gent een ernstige concurrent zou worden ; indien Leuven – zoals voorheen – Frans zou blijven, zo zou de katholieke Vlaamsgezinde jeugd wel eens de Gentse aula's kunnen verkiezen, boven die van Leuven ; kortom, Leuven zou kunnen achteropraken en vooral zijn godsdienstige invloed op het opgroeiende geslacht van intellectuelen verliezen. De aktivisten erkenden dat het plan van de ontdubbeling niet enkel een tegemoetkoming t.o.v. de aktivisten was, maar wellicht eerder ontstaan was uit een zekere concurrerende vijandschap tegen hen. Zij herkenden dat vooral aan de wijze waarop de uitvoering uitgedacht werd. Zoals men weet moeten de lezingen in Leuven – zoals voorheen - in het Frans gehouden worden : de Vlaamse lezingen zouden naar een andere stad, naar Mechelen moeten verhuizen. Als dit plan gerealiseerd werd, dan zou – niettegenstaande alle inspanningen van de Vlamingen om Vlaanderen zuiver Vlaams te houden – de contradictorische toestand ontstaan dat in het Vlaams bestuursgebied, een Franstalige vorming of kultuur van eerste rang behouden blijft. Wat lijkt op een tegemoetkoming, ontpopt zich als een heel slim uitwijkmanoeuver, als een schijnoplossing.

Om deze redenen tekent de "Nieuwe Gazet van Gent", in haar nummer van 19 juni, met alle kracht verzet aan tegen dat Leuvens plan. "Wenst de katholieke geestelijkheid (van Leuven) – zo schrijft het blad – verder een onderwijs in de Franse taal te geven, dan staat dat – volgens onze mening - haar volledig vrij, onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat zij de zetel van dat Franstalig onderricht op Franse d.w.z. Waalse bodem verplaatst." Dat alzo *(volgens dat plan*) de Leuvense leraars in de toekomst tussen Mechelen en Leuven moeten pendelen

om hier Vlaams en daar Frans te onderwijzen, vreest het blad met recht en reden, zoals ook dat aan de Vlaamse onderwijsinstellingen overwegend de vreemde, Franse geest zou mogen onderhouden worden. “Vlaanderen kan echter niet dulden dat de Franse geest van Leuven in het filiaal van Mechelen onder het mom van zogezegde Vlaamse leergangen, voortgezet wordt.” Vlaanderen kan niet dulden dat het verderfelijke systeem van tweetaligheid geëist wordt door een voortbestaan van Frans- en Nederlandstalig hogeschoolonderwijs op Vlaamse bodem, met de hoofdzetel in de Vlaamse stad Leuven.

Tegen dat voornemen van hun kerkelijke hoogste herders – zo vermaant het blad - zouden vooral de Vlaamse katholieken moeten optreden. “De Vlaamse katholieken hebben hier de prachtige gelegenheid, daadwerkelijk te bewijzen dat ze eerst en bovenal de Vlaamse belangen dienen”. Maar ook de **Raad van Vlaanderen** zou er moeten op letten, dat geen broeinesten van verfransing verder in Vlaanderen zouden blijven bestaan.

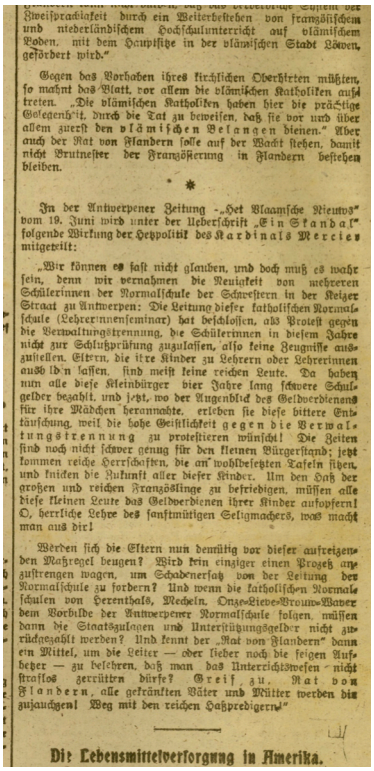

Zweisprachigkeit durch ein Weiterbestehen von französischem und niederländischem Hochschulunterricht auf vlämischem Boden, mit dem Hauptsitze in der vlämischen Stadt Löwen, gefördert wird.“

Gegen das Vorhaben ihres kirchlichen Oberhirten müßten, so mahnt das Blatt, vor allem die vlämischen Katholiken auftreten. „Die vlämischen Katholiken haben hier die prächtige Gelegenheit, durch die Tat zu beweisen, daß sie vor und über allem zuerst den vlämischen Belangen dienen.“ Aber auch der Rat von Flandern solle auf der Wacht stehen, damit nicht Brutnester der Französierung in Flandern bestehen bleiben.

*

In der Antwerpener Zeitung „Het Vlaamsche Nieuws“ vom 19. Juni wird unter der Ueberschrift „Ein Skandal“ folgende Wirkung der Hetzpolitik des Kardinals Mercier mitgeteilt:

„Wir können es fast nicht glauben, und doch muß es wahr sein, denn wir vernahmen die Neuigkeit von mehreren Schülerinnen der Normalschule der Schwestern in der Keizer Straat zu Antwerpen: Die Leitung dieser katholischen Normalschule (Lehrerinnenseminar) hat beschlossen, als Protest gegen die Verwaltungstrennung, die Schülerinnen in diesem Jahre nicht zur Schlußprüfung zuzulassen, also keine Zeugnisse auszustellen. Eltern, die ihre Kinder zu Lehrern oder Lehrerinnen ausbilden lassen, sind meist keine reichen Leute. Da haben nun alle diese Kleinbürger vier Jahre lang schwere Schulgelder bezahlt, und jetzt, wo der Augenblick des Geldverdienens für ihre Mädchen herannahte, erleben sie diese bittere Enttäuschung, weil die hohe Geistlichkeit gegen die Verwaltungstrennung zu protestieren wünscht! Die Zeiten sind noch nicht schwer genug für den kleinen Bürgerstand; jetzt kommen reiche Herrschaften, die an wohlbesetzten Tafeln sitzen, und knicken die Zukunft aller dieser Kinder. Um den Haß der großen und reichen Französlinge zu befriedigen, müssen alle diese kleinen Leute das Geldverdienen ihrer Kinder aufopfern! O, herrliche Lehre des sanftmütigen Seligmachers, was macht man aus dir!

Werden sich die Eltern nun demütig vor dieser aufreizenden Maßregel beugen? Wird kein einziger einen Prozeß anzustrengen wagen, um Schadenersatz von der Leitung der Normalschule zu fordern? Und wenn die katholischen Normalschulen von Herenthals, Mecheln, Onze-Lieve-Vrouw-Waver dem Vorbilde der Antwerpener Normalschule folgen, müssen dann die Staatssubsidien und Unterstützungsgelder nicht zurückgezahlt werden? Und kennt der „Rat von Flandern“ dann ein Mittel, um die Leiter — oder lieber noch die feigen Aufheber — zu bestrafen, daß man das Unterrichtswesen nicht straflos zerrütten dürfe? Greif zu, Rat von Flandern, alle gekränkten Väter und Mütter werden dir zujauchzen! Weg mit den reichen Haßpredigern!“

Die Lebensmittelversorgung in Amerika.

*

In de Antwerpse krant *“Het Vlaamsche Nieuws”* van **19 juni (1917)** werd onder de titel *“Een schandaal”*, volgend resultaat van de ophitspolitiek van **kardinaal Mercier** gemeld :

“We kunnen het bijna niet geloven en toch moet het waar zijn, want wij vernamen dat nieuwtje van meerdere leerlingen van de Normaalschool der Zusters in de Keizersstraat te Antwerpen : De directie van deze katholieke Normaalschool (voor leraressen) heeft besloten, als protest tegen de Bestuurlijke Scheiding, de leerlingen niet tot de eindproef toe te laten, en alzo geen getuigschriften uit te reiken. Ouders die hun kinderen laten studeren om leraar of lerares te worden, zijn meestal geen rijke lui. Al deze kleine burgers hebben dus vier jaar lang veel schoolgeld betaald, en nu, wanneer voor de meisjes het ogenblik nadert om zelf wat te verdienen, beleven ze die ontgoocheling omdat de hoge geestelijkheid tegen de Bestuurlijke Scheiding wenst te protesteren. Het zijn nog geen moeilijke tijden genoeg voor de kleine burgerstand ; nu komen welgestelde heren, die aan rijk voorziene tafels zitten, de toekomst van al die kinderen fnuiken. Om de haat van de grote en rijke Fransgezinden te bevredigen, moeten al die kleine lieden het geldverdienen van

hun kinderen opofferen. O heerlijke leer van de barmhartige Zaligmaker, ze maker er wat van!
Zullen de ouders nu deemoedig buigen voor deze ophitsende maatregel? Zal niemand het wagen een proces aan te spannen om van de directie schadeloosstelling te eisen? En wanneer nu de katholieke Normaalscholen van Herentals, Mechelen, Onze-Lieve-Vrouw-Waver het voorbeeld volgen van de Antwerpse Normaalschool, moeten dan de staatstoelagen en het onderhoudsgeld niet terugbetaald worden? En kent de ***Raad van Vlaanderen*** dan een middel om die leiders – of beter nog, die lafhartige opstokers – te leren dat het onderwijswezen niet straffeloos mag ontwricht worden. Grijp toe, ***Raad van Vlaanderen***, alle gekrenkte vaders en moeders zullen je toejuichen. Weg met de rijke haatpredikers!

Erscheint täglich! **Rheinisch-Westfälische Zeitung** Preis 10 Pfennig.
Essen. Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz. Lückenlose Wiedergabe unserer 8 Tages-Ausgaben.
Jahrgang 1917. Essen, Mittwoch, 27. Juni 1917. Nr. 862 der Kriegsausgabe.
Des Kaisers Siegeswille.
Eine Kundgebung des Kaisers. Heftiger Artilleriekampf im Westen. Rittmeister Freiherr von Richthofen besiegt seinen 56. Gegner im Luftkampf. Vlämischer Aktivismus.

De titel op pagina 1 van de **R-W Z.** van **woensdag 27 juni 1917** toont het Duits nationalisme aan dat alles rondom de persoon van de *Kaiser* draait : *Des Kaisers Siegeswille* (wil om te zegevieren) . Er is heftig artillerievuur in het Westen. Een ondertitel geeft aan dat *Rittmeister Freiherr von Richthofen (de rode baron)* zijn 56ste tegenstander in een luchtgevecht overwonnen heeft.
Langs het front wordt hier en daar hevig slag geleverd met de vijandelijke artillerie *unter grossem Munitionseinsatz* (met inzet van veel munitie).

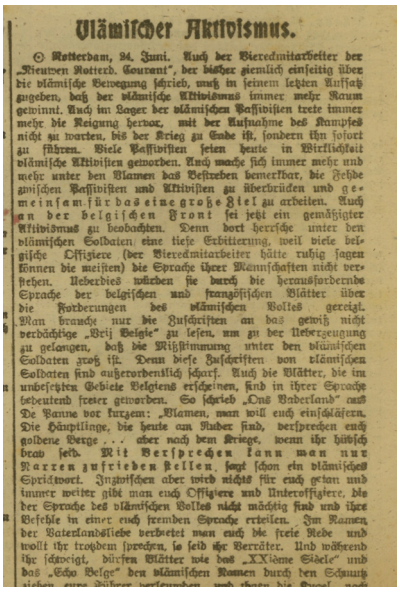
Vlämischer Aktivismus.
⊙ Rotterdam, 24. Juni. Auch der Vierecmitarbeiter der „Nieuwen Rotterd. Courant", der bisher ziemlich einseitig über die vlämische Bewegung schrieb, muß in seinem letzten Aufsatz zugeben, daß der vlämische Aktivismus immer mehr Raum gewinnt. Auch im Lager der vlämischen Passivisten trete immer mehr die Neigung hervor, mit der Aufnahme des Kampfes nicht zu warten, bis der Krieg zu Ende ist, sondern ihn sofort zu führen. Viele Passivisten seien heute in Wirklichkeit vlämische Aktivisten geworden. Auch mache sich immer mehr und mehr unter den Vlamen das Bestreben bemerkbar, die Fehde zwischen Passivisten und Aktivisten zu überbrücken und gemeinsam für das eine große Ziel zu arbeiten. Auch an der belgischen Front sei jetzt ein gemäßigter Aktivismus zu beobachten. Denn dort herrsche unter den vlämischen Soldaten eine tiefe Erbitterung, weil viele belgische Offiziere (der Vierecmitarbeiter hätte ruhig sagen können die meisten) die Sprache ihrer Mannschaften nicht verstehen. Ueberdies würden sie durch die herausfordernde Sprache der belgischen und französischen Blätter über die Forderungen des vlämischen Volkes gereizt. Man brauche nur die Zuschriften an das gewiß nicht verdächtige „Vrij België" zu lesen, um zu der Ueberzeugung zu gelangen, daß die Mißstimmung unter den vlämischen Soldaten groß ist. Denn diese Zuschriften von vlämischen Soldaten sind außerordentlich scharf. Auch die Blätter, die im unbesetzten Gebiete Belgiens erscheinen, sind in ihrer Sprache bedeutend freier geworden. So schrieb „Ons Vaderland" aus De Panne vor kurzem: „Vlamen, man will euch einschläfern. Die Häuptlinge, die heute am Ruder sind, versprechen euch goldene Berge . . . aber nach dem Kriege, wenn ihr hübsch brav seid. Mit Versprechen kann man nur Narren zufrieden stellen, sagt schon ein vlämisches Sprichwort. Inzwischen aber wird nichts für euch getan und immer weiter gibt man euch Offiziere und Unteroffiziere, die der Sprache des vlämischen Volkes nicht mächtig sind und ihre Befehle in einer euch fremden Sprache erteilen. Im Namen der Vaterlandsliebe verbietet man euch die freie Rede und wollt ihr trotzdem sprechen, so seid ihr Verräter. Und während ihr schweigt, dürfen Blätter wie das „XXième Siècle" und das „Echo Belge" den vlämischen Namen durch den Schmutz

Linksboven is er een artikel over ***Vlämischer Aktivismus***. Het gaat over een bericht van de ***Nieuwen Rotterdamsche Courant*** waarin vastgesteld wordt dat het Vlaams aktivisme steeds meer terrein wint. Ook bij de Vlaamse *passivisten* zijn er meer en meer de mening toegedaan dat niet moet gewacht worden tot het einde van de oorlog om de kamp op te nemen, maar hem nu al te voeren. *Viele* ***passivisten*** *seien heute in Wirklichkeit vlämische* ***aktivisten*** *geworden* (Vele aktivisten zouden nu in werkelijkheid Vlaamse aktivisten geworden zijn). *Auch mache sich immer mehr und mehr unter den Vlamen das Bestreben* (streven) *bemerkbar, die Fehde* (vete) *zwischen passivisten und aktivisten zu überbrücken* (overbruggen) *und gemeinsam für das eine grosse Ziel* (doel) *zu arbeiten. Auch an der belgischen Front sei jetzt ein gemässigter* (gematigder) *Aktivismus zu beobachten* (waar te nemen) *. Denn dort*

herrsche unter den vlämischen Soldaten eine tiefe Erbitterung, (want daar zou diepe verbittering heersen) *weil* (aangezien) *viele belgische Offiziere (der Biereckmitarbeiter hätte ruhig sagen können die* ***meisten*** = de stamcafécollega / collega journalist had rustig kunnen zeggen : de meesten*) die Sprache ihrer Mannschaften* (de taal van hun manschappen) *nicht verstehen. Ueberdies* (daarenboven*) würden sie durch die herausfordernde Sprache (*uitdagende *taal) der belgischen und französischen Blätter über die Forderungen* (eisen) *des vlämischen Volkes gereizt* (geprikkeld, getergd) *. Man brauche nur die Zuschriften* (brieven, missieven) *an das gewiss* (zeker) *nicht verdächtige* ***"Vrij België"*** *zu lesen, um zu der Ueberzeugung zu gelangen* (te komen) *, das die Missstimmung* (de ontstemming) *unter den vlämischen Soldaten gross ist. Denn diese Zuschriften von vlämischen Soldaten sind ausserordentlich scharf* (uitzonderlijk scherp)*. Auch die Blätter, die im unbesetzten Gebiete Belgiens erscheinen, sind in ihrer Sprache bedeutend freier geworden. So schrieb* ***"Ons Vaderland"*** *aus* ***De Panne*** *vor kurzem* (niet lang geleden) *: "Vlamen, man will euch einschläfern* (doen inslapen)*. Die Häuptlinge* ('de opperhoofden')*, die heute am Ruder sind* (aan het roer staan)*, versprechen euch* (beloven jullie) *goldene Berge … aber nach dem Kriege, wenn ihr hübsch brav seid* (wanneer jullie heel braaf zijn)*. Mit Versprechen kann man nur Narren zufrieden stellen* (Veel beloven en weinig geven doet de zotten in vreugde leven)*, sagt ein vlämisches Sprichwort. Inzwischen aber wird nichts für euch getan und immer weiter gibt man euch Offiziere und Unteroffiziere, die der Sprache des vlämischen Volkes nicht mächtig sind und ihre Befehle in einer euch* (voor u) *fremden Sprache erteilen* (mededelen)*. Im Namen der Vaterlandsliebe verbietet man euch die freie Rede und wollt ihr trotzdem sprechen, so seid ihr Verräter* (dan zijn jullie verraders)*. Und während ihr schweigt* (terwijl jullie zwijgen), *dürfen blätter wie das* ***"XXième Siècle"*** *und das* ***"Echo Belge"*** *den vlämischen Namen durch den Schmutz ziehen* (door de modder halen)*, eure Führer verleumden* (uw leiders belasteren) *und ihnen die Kugel nach dem Kriege versprechen* (na de oorlog de kogel beloven)*. Aber einst wird der Tag kommen, da Flandern reden wird* (zal spreken) *."*

Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz.

Lückenlose Wiedergabe unserer 2 Tages-Ausgaben.

Jahrgang 180. Essen, Donnerstag, 28. Juni 1917. Nr. 863 der Kriegsausgabe.

Die deutschen Luftangriffe im Oberhause.

Heftige englische Angriffe gegen den Lens-Bogen.

De **R-W Z.** van **donderdag 28 juni 1917** titelt : *Die deutschen Luftangriffe im Oberhause* (De Duitse luchtaanvallen besproken in het Britse Hogerhuis). Daaronder gaat het over *Heftige englische Angriffe gegen den* ***Lens-Bogen*** (boog omheen Lens). Over het front in onze gewesten wordt niet gesproken. Die 28ste juni is tevens de derde verjaardag van het fatale schot in **Serajevo**.

Op **vrijdag 29 juni 1917** alludeert de **R-W Z**. op de gebeurtenissen in Rusland. *Das Gespenst der Gegenrevolution in Rusland* (Het spook van de contrarevolutie in Rusland). Verder gaat het over *Dünkirchen mit Erfolg* (succesrijk) *beschossen.* Er is sprake van ***Fernfeuer****batterien* ; het gaat dus over beschietingen met de zogenaamde *'lange afstandskanonnen' van **27 juni 1917***. **Lange Max** van batterij **Pommern** te **Koekelare** is er actief geweest.

*Hier dringt zich het bezoek op aan het uiterst interessant **Lange Max museum** te **Koekelare,** dit i.v.m. de vestiging van de **Pommern-**batterij op de wijk **DE LEUGENBOOM.** Het museum dompelt ons onder in de sfeer van die Eerste Wereldoorlog, in de streek van **Koekelare.** Op enkele honderden meter daar vandaan, kunnen we nog de betonbasis bezichtigen van die fameuze **'Fernfeuerbatterie' Lange Max** die op **27 juni 1917** zijn obussen op Duinkerke richtte. Eerste slachtoffer, het casino van **Malo-les-Bains.*** (eigen foto)

Als represaille werd dan **Oostende** onder vuur genomen; er was geen militaire schade. Aan de kust veroorzaakte een beschieting door de Duitse artillerie en mijnenwerpers *starke Verstörungen* in de Engelse loopgraven.

In het artikel ***Der Irrweg* (dwaalweg) *der belgischen regierung in Le Havre*** wordt nogmaals de Vlaamse kwestie te berde gebracht : *"Wie man die Angelegenheit auch betrachtet* (hoe men de zaak ook beschouwt) *, immer kommt man zu der Schlussforgerung* (gevolgtrekking, besluit)*, dass es in Belgiens Nutzen* (voordeel) *liegt, einen Frieden durch Verhandlungen zu bekommen, ehe es in eine Wüste umgewandelt ist* (vooraleer het in een woestijn herschapen is) *. So fühlen besonders die Vlamen, die fürchten* (vrezen)*, dass die französischen Belange, die die belgische Regierung zweifellos vertritt* (ongetwijfeld vervangt, vertegenwoordigt)*, nun auch mit englischer Herrschsucht* (heerszucht) *verbunden sein könnten ; sie weigern sich, noch weiter vlämisches Blut* (Vlaams bloed) *für vlamenfeindliche Bestrebungen* (voor Vlaams-vijandelijke maatregelen) *zu vergiessen."* Er wordt besloten *: "Die Vlamen bleiben nur dann völkisch* (als volk) *am Leben, wenn die Kriegsentscheidung* (uitkomst van de oorlog) *im deutschen Sinne fällt* (positief is voor Duitsland)*."*

Rechtsboven is er nog het artikel : ***Die Kämpfe im Wytschaete-Bogen.*** *Von militärische Seite wird uns geschrieben …* Het artikel geeft een overzicht van de maand juni 1917 : in de dagen vòòr die 7de juni, hadden de Duitsers praktisch alle aanvallen van de Engelse, Australische en Nieuw-Zeelandse compagnieën afgeslagen. *Lob* (lof)*, Anerkennung* (waardering) *und Dank gebührt* (komt toe aan) *den*

Braven aus Württemberg, Westpreussen, Pommern, Sachsen und Bayern, die dort bei der schon früher vielumstrittenen Doppelhöhe 60 (de reeds vroeger zeer omstreden Hill 60) *an der Strasse von Zillebeke … Endlich am 7. Juni früh, setzte der Englische Angriff ein* …

Er volgt een apocalyptisch tafereel dat voorafging aan de mijnontploffingen. Dan komen de mijnen… *Minen liess er springen, die plötzlich aufflogen und Bresche* (bressen) *in die Stellungen und ihre Verteidiger rissen* (rijten => reten)*. In die Lücken* (gaten, openingen) *stürmte der Feind. Jetzt galts* (gelten = gelden – gold) *, ihn zu werfen* (terugdringen, verslaan) *mit der blanken Waffe* (bajonet) *! Und meist glückte es dem Verteidiger, die khakibraunen Stürmen …*

Er wordt nogmaals benadrukt hoe de vijand *(die 11 divisies had ingezet over 16 km front)* door de heldhaftige verdedigers werd opgehouden … *Denn hinter den vorderen Linien fand er neuen Widerstand ; dort griffen die Bereitschaften und Reserven* (2 x reserven) *ein, dort hämmerten die im Zwischenfeld* (tussenveld – tussen de linies) *verteilten Maschinengewehre und Nahkampfgeschütze* (mortiergeschut) *, die der Eisenhagel* (bommenregen) *nicht hatte zertrümmern können* (niet had kunnen vernietigen)*.*

Het artikel gaat verder met te beweren dat na de verovering van de Duitse eerste linie … *die Englische Waffe hatte sich verbraucht* (de Engelse strijdkracht was opgebruikt) *, ihre Stosskraft war verlamt im Kampfe um die erste Stellung* (zijn stootkracht was verlamd in de strijd om die eerste stelling) *. Und der Feind glaubte schon, es sei gelungen was er erstrebte: der Durchbruch* (dat het gelukt was wat hij beoogde: de doorbraak)*.* Die 11 Engelse divisies hadden in feite – volgens het artikel - die zes Duitse divisies niet kunnen doorbreken. *Wohl hatte der Feind sie* (die 6 Duitse divisies) *zurückgedrängt und Gelände gewonnen,* ***die Höhen*** (hoogten) ***bei Wytschaete, das dorf Messines waren sein*** (en het dorp Mesen waren van hem)***.*** De Duitsers hebben zich toen teruggetrokken op de verdedigingslinie **Hollebeke-Wambeke-Poterie**, die tot dan weerstaan heeft aan alle Engelse aanvallen.

Für den westlichen Kriegsschauplatz. unserer 3 Tages-Ausgaben.

Jahrgang 180. Essen, Samstag, 30. Juni 1917. Nr. 865 der Kriegsausgabe.

Die Schweiz auf der schiefen Ebene.

Neue, für uns erfolgreiche Schlacht bei Lens.
Große Sturmerfolge an der Aisne und vor Verdun.

In de **R-W Z.** van **zaterdag 30 juni 1917** gaat het vooral over Zwitserland. Het blad titelt : ***Die Schweiz auf der schiefen Ebene*** (hellend vlak). Voor onze streken is er niet zoveel te melden : *In Flandern war nur in wenigen Abschnitte die Feuertätigkeit lebhaft.* Wel gaat het er heftig aan toe in de streek van **Lens**, aan het La Bassée-kanaal en aan de Scarpe.

Voor zover de verslaggeving in een deeltje van de Duitse pers, voor de maand **juni 1917.** Die mijnen die tot ontploffing werden gebracht onder de Duitse linies in de *Wyschaete-bogen*, worden algemeen beschouwd als het voorspel tot de **Derde Slag om Ieper.** Voor de lezers in België was er (*officieel Duits*) nieuws over het westelijk front in het algemeen, en het IJzerfront in het bijzonder ; daarbij vernam men ook wat er omging in het bezette België. De vernederlandsing (vervlaamsing) van de **Gentse universiteit** was toen de rode draad die doorheen de politiek van het bezette België liep. Het probleem zou nog jaren aanslepen.

Wat de Belgische regering van **Le Havre** vaag beloofde, zou na jaren politiek gestrubbel - in **1930** - tot voorzichtige werkelijkheid gebracht worden.

L'arrivée du cortège à la Bourse. — Poursuivant sa marche triomphale à travers les rues de la capitale, l'immense colonne des manifestants arrive à la Bourse où, pendant le reste du défilé, va se tenir l'état-major de la manifestation. Pancartes, banderoles, drapeaux forment au-dessus des têtes une vague multicolore ; et des inscriptions, comme des cris et des chants, se dégage cette aspiration unanime : Vive l'unité nationale !

La Manifestation du dimanche 28 janvier contre la flamandisation de l'Université de Gand.

Le Patriote Illustré van **4 februari 1923** …
De manifestatie van 28 januari 1923 tegen de vervlaamsing van de Gentse universiteit

M.V september **2017**

P.S.

- Een aanrader : een bezoek aan de Toerismedienst te Kemmel, waar die beginfase van de Derde Slag om Ieper uitzonderlijk mooi wordt geïllustreerd. Een uiterst interessant filmpje geeft uitleg over het graven van die mijngangen onder de Duitse stellingen en over de Duitse reactie.

- Vergezeld door mijn Britse vriend, bezocht ik de tentoonstelling in de kerk van Kemmel, (36th Ulster Division / 16th Irish Division / 10th Irish Division) waar de ingewikkelde Ierse kwestie tijdens de Eerste W.O. onder de loep wordt genomen. Verhelderend !!

The **Pool of Peace** te Wijtschate …
Vredig water in een oude mijnkrater, overblijfsel van de heftige strijd in juni 1917.